

גלריה גבעון לאמנות

עתר גבע

אי-שקט

Atar Geva

uneasy state

אוצרת: סאלי הפטל נוה

Curator: Sally Haftel Naveh

1.7.2017 – 25.5.2017

שני נתיבי היצירה העיקריים של עתר גבע עשויים להיראות, במבט שטחי, כשונים זה מזה בתכלית: הציור שלו, מופשט וספונטני-למראה, מתאפיין במשטחים אמורפיים לא-פיגורטיביים, ללא קשר נראה לעין לנרטיב, חוקיות או היגיון מנחה; זאת בשעה שהפיסול שלו, הניכר בפשטות ובאפקטיביות שלו, מפגין אסטרטגיה מתודית ואידאה אמנותית מגובשת, הנעוצה במציאות קונקרטיית. בפועל, גוף העבודה של גבע מונחה על ידי קו מחשבה זהה – בדו-ממד כמו בתלת-ממד – ומבוסס על תפיסה חתרנית ביחס לייצוגים של המציאות החברתית והפוליטית, ייצוגים טעונים שהאמן בוחן דרכם את מרחב הקיום הסובב אותו ברמה האישית כמו ברמת הקולקטיב.

ב"אי-שקט", תערוכתו החדשה של גבע בגלריה גבעון, גוף עבודה בציור מן השנתיים האחרונות, עבודות בפורמטים משתנים על בד ועל נייר בצבע תעשייתי, אקריליק, ג'סו, זפת, ולעתים אף יין וקפה; ולצד הציורים גם מיצב פיסולי מונומנטלי ששמו כשם התערוכה, "אי-שקט": מערכת פיסולית הכוללת גיליונות עיתונים מפויחים, חלקם שלמים וחלקם מבוטרים, שהאמן עיצב בתבנית של שיפודי שווארמה. ה"שיפודים" נחים דוממים על רצפת הגלריה, זה לצד זה, כמו עדות אילמת לאירוע אלים שמהותו אינה ידועה: אסון טבע, רשלנות, טעות אנוש, פגיעה במתכוון, פעולת מחאה או השתקה של הצנזורה. גבע מנסה לעצמו עיתונים מכל הקשת הפוליטית, ימין, מרכז ושמאל, ומייצר מהם טוטמים חרוכים, שריד לאובייקט תקשורתי בעל עמדה ואג'נדה.

עם זאת, הזירה האלימה הנוצרת ב"אי-שקט" מגלמת ערכים של יופי ואסתטיקה. במובן זה, המיצב מנכיח את צד הלירי והפואטי הטמון בחורבן ובהרס – מהלך המעלה על הדעת אמנים מסוגו של הגרמני אנסלם קיפר, שהעיבוד שלו של חומרים מן-המוכן, אם בציור ואם בפיסול, מכונן אל הפרקים האפלים ביותר בהיסטוריה של ארצו ושל האנושות כולה. ההגדרה המילונית של המושג "אי-שקט" –

"היעדר שלוה, חוסר רגיעה: 'אי-שקט שורר בגבול הצפון'" (מילון ספיר המקוון) – משלימה בפשטות אך בדיוק את מראות ההרס השולטים במיצב, בהצביעה על הפרעה בשגרת חיי היומיום, על חרדה ומצוקה כמו על הכמיהה לשקט ולשלוה, למציאות נורמטיבית ויציבה שספק אם התקיימה מעולם.

ציוריו של גבע חולקים אותה החוויה האינטנסיבית של המערך הפיסולי שלו, גם אם אינם רומזים עליה במבט ראשון, הודות להפשטה שלהם. גבע ממשיך בציורים אסטרטגיית עבודה המשמשת אותו זה שנים מספר, צורת עבודה המבוססת על תפיסה אורגנית של הציור כמרחב מופשט המפגין טקסטורה חומרית עודפת ועשירה. משטחי הצבע, תוצר של עבודה בטכניקות של שפיכה והתזה, מזכירים עבודה בתבליט יותר מאשר ציור סטנדרטי ומזמנים חוויית התבוננות הטעונה בעומס חושי אינטנסיבי, מתיש ומענג כאחד. מערך הדימויים האמורפי מתגבש לאטו למרחבים טריטוריאליים, למיפויים ספק גיאולוגיים ספק מנטליים, פתייניים ומטרידים כאחד.

כציור פעולה, הציור של גבע מנכיח את המחווה הפיזית ואת הנוכחות האנושית. הפעולה הציורית, כמבקשת לאתגר עצמה כל פעם מחדש, מאמצת את אי-הוודאות ונותנת לחומר לכונן הציור על אופיו ותכונותיו. שדות הצבע מתגבשים על פני השטח ומתלכדים לכלל שכבות כמו-גיאולוגיות, למצבורים דמויי תרבית אורגנית. כפי שאין לציורים נקודת משענת במציאות, כך הם נטולי זוהר או נוסטלגיה אלא ממוקדים, שוב ושוב, בריאקציה הציורית המתהווה: הטחות צבע הנמזגות זו בזו, יחסי גומלין בלתי-צפויים ומשטחים החודרים ומפעפעים זה אל תוך זה. מימד הזמן נוכח כאן כגורם המאפשר למשטחי הצבע להמשיך ולהתפתח, לשנות צורה וטקסטורה, להתייבש ולהיסדק עם חלוף הזמן. במובן זה מדובר בעבודות תהליכיות העשויות להימשך בין כמה שעות לחודשים מספר.

נקודת המוצא של גבע היא לעולם עמדה עקרונית הקוראת תיגר על השורשי, הערכי והאידיאולוגי, דרך פוליטיזציה של יצירת האמנות. עוד מראשית דרכו כסטודנט במדרשה, ולאחר מכן בתוכנית לימודי המשך בבצלאל, ניכס לעצמו מערך דימויים נפיץ השואל מהמציאות המקומית – סלילת כביש בשטח בנוי, יציקת נגיב של בור שנפער כתוצאה מהטלת פצצה, או שיפודי גליונות העיתונים המפויחים של התערוכה הנוכחית. דרך מערך הדימויים הזה, גבע היה ונותר אמן העסוק בלדבר את מרחב הקיום שלנו תוך הערות נוקבות על המציאות יומיומית.